

سه‌شنبه ۱۶ فروردین ۱۴۰۱ • ۳ رمضان ۱۴۴۳ • ۵ آوریل ۲۰۲۲ • سال نوزدهم • شماره ۴۲۴۹ • ۱۲ صفحه اذان ظهر تهران ۱۲:۰۷ • اذان مغرب ۱۹:۴۷ • اذان صبح فردا ۵:۱۸ • طلوع آفتاب ۶:۴۴

www.sharghdaily.ir

سرتق

روزنامه

روزنامه سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی، ورزشی صبح ایران • صاحب امتیاز و مدیرمسئول: مهدی رحمانیان

نشانی: میدان فاطمی، خیابان بهرام مصری، پلاک ۲۲ • تلفن: ۵۴ و ۸۸۹۳۶۲۷۰ • نمابر: ۸۸۹۲۵۶۶۷ • تلفن آگهی‌ها: ۸۶۰۳۶۱۱۹ • تلفن امور مشترکین: ۸۸۹۰۲۵۴۸ • توزیع: شرکت پیام‌رسان سبز • تلفن: ۶۶۲۸۷۳۴۴ • چاپ: مصیم • تلفن: ۴۴۵۳۳۷۲۵

روایتی از کابل

زنانی که راه خانه را گم کردند

نفیسه بهار: «حکیمه» ۲۲ساله که تنها نان‌آور خانواده

است، حکایت‌های تلخی از زندگی در زیر پرچم طالبان دارد. او می‌گوید که پیش از سقوط حکومت به دست طالبان در کنار اینکه دانشجوی یکی از دانشگاه‌های کابل بود، به‌صورت نیمه‌وقت وظیفه انجام می‌داد و خرج و مخارج یک خانواده پنج نفری را تأمین می‌کرد؛ اما بعد از اینکه حکومت به دست طالبان افتاد او شغلش را مثل هزاران زن دگر از دست داد. او که سال‌هاست پدرش را ازدست داده تنها نان‌آور خانواده و بعد از برادر بزرگ‌ترش که خرج و مصارف زندگی‌اش جداست، دومین فرد والدین است.

به گفته خانم حکیمه مهدوی زندگی در زیر پرچم طالبان نه‌تنها سخت، بلکه گاه ناممکن است، او که با ازدست‌دادن شغلش مشکلات اقتصادی زندگی را برایش دشوارتر کرده است می‌گوید: «گرچند با امکانات اندک اما با پشتکار زیاد تلاش می‌کردم و برای آینده بهتر رؤیاهای زیادی در سر داشتم که سقف رؤیاها و آرزوهایم به‌یک‌بارگی فروریخت و نابود شد»، او که همیشه در برابر نابرابری‌ها و بی‌عدالتی صدا بلند کرده، بعد از سقوط نظام جمهورییت در قالب جنبش‌های اعتراضی زنان همچنان به‌خاطر حق و حقوق اذدست‌رفته‌اش صدا بلند کرده و شجاعانه مبارزه کرده است. هرچند فضای اجتماعی برای زنان افغان در نظام امارت تنگ و خفقان است و مبارزه و صدا بلندکردن خطرساز، ولی زنان در افغانستان همواره پاسدار آزادی بیان و دموکراسی بوده و است. بعد از به‌قدرت‌رسیدن طالبان زنان زیادی در افغانستان به شکل هدفمندانه ترور و تعداد چشم‌گیری از زنان مبارز توسط طالبان شکنجه، لت و کوب و زندانی شدند اما حکیمه می‌گوید با اینکه می‌ترسد روزی به دست طالبان که

زنان

جایزه متروودورا برای دکتر نوروزیان

دکتر «مریم نوروزیان» برنده جایزه متروودورا در بخش رهبری زنان در علم و پزشکی در شاخه سلامت مغز شد. دریافت این جایزه اتفاقی شایسته برای پزشکان ایرانی محسوب می‌شود. او دراین‌باره به «شرق» گفت: «جایزه متروودورا به زنانی می‌شود که در کشورهای روبه‌رشد و درحال‌توسعه فعالیت می‌کنند. فهرست این کشورها از آمریکای جنوبی تا آفریقا، آسیای شرقی و خاورمیانه را در بر می‌گیرد. زنانی که در هدایت و رهبری در علوم و پزشکی توانسته‌اند تأثیرگذار باشند، می‌توانند برای دریافت این جایزه نامزد شوند. این جایزه در چهار بخش اهدا می‌شود و تنها انجمن‌ها، نهادها و دولت‌ها می‌توانند افراد را معرفی کنند و خود افراد نمی‌توانند شخصا خود را کاندیدا کنند. من از سوی انجمن نقشه‌برداری مغز و درمان‌های آن (Society for Brain Mapping and Therapeutics) که به اختصار SBMT نامیده می‌شود) در آمریکا برای این جایزه معرفی شدم. بیش از دو سال است که عضو این انجمن هستم و همکاری‌های بین‌المللی داریم و با توجه به بررسی فعالیت‌هایم در ایران و مقالات بین‌المللی من و پروژه‌هایی که در سطح کشورمان داشته‌ام و مقالاتی که درباره بیماری‌های اعصاب در کشورهای درحال‌توسعه و خاورمیانه نوشته بودم و همچنین کتاب مهمی که با حضور محققانی از سراسر جهان در حال تهیه و تألیف است، از سوی این انجمن برای این جایزه پیشنهاد و نامزد شدم. پس از آن هیئت داوران با بررسی رزومه و پرونده شرکت‌کنندگان توانستند ۱۲ نفر را به‌عنوان برگزیدگان نهایی معرفی کنند». در هفته گذشته و در مراسمی آنلاین که با حضور تعداد زیادی از افراد صاحب‌نام برگزار شد، نام دکتر «مریم نوروزیان» به‌عنوان برگزیده بخش سلامت مغز جایزه «متروودورا» اعلام شد. جوایز بین‌المللی متروودورا با الهام از میراث متروودورا، یک پزشک یونانی که اولین متن پزشکی شناخته‌شده توسط یک زن را نوشته است، برگزار می‌شود. این جوایز توسط اتحاد بین‌المللی سازمان‌های بیماران (IAPO) که به همراه حامی عنوان Viatris برگزار می‌شود تا از زنان برجسته‌ای که سهم درخور توجهی در تمام رشته‌های تحقیقات علمی، حمایت از بیمار، عملکرد بالینی، آموزش بهداشت، سیاست‌های بهداشتی و سلامت روان داشته‌اند، قدردانی شود.

تندرو و خشمگین است بیفتد اما هیچ‌کدام از این عوامل او را از مبارزه عدالت‌خواهانه باز داشته نمی‌تواند.

او از یک روز سخت و پرماجرا حکایت می‌کند، روزی که به گفته خودش در یک قدمی فاجعه جبران‌ناپذیر قرار گرفته بود؛ دقیقاً یک روز بعد از هشت مارچ روز سه‌شنبه هفدهم حوت ۱۴۰۰ با دوستم در یکی از کافه‌خانه‌های غرب کابل قرار ملاقات گذاشته بودیم. می‌خواستیم با هم چایی بنوشیم و از دردها و رنج‌های مشترک‌مان قصه کنیم، همین‌که سر ساعت داخل کافه شدیم و بعد از احوال‌پرسی ۱۰ دقیقه نگذشته بود که افراد مسلح طالبان با خشم و غضب داخل کافه شدند و در را بستند. همین‌که به طرف ما نظر انداختند تلفن‌های همه را جمع کرد و شروع کردند به بررسی‌کردن‌شان من اما که به جرم عدالت‌خواهی تحت تعقیب بودم احساس می‌کردم قلمب ایستاد می‌شود، به‌سختی نفس می‌کشیدم و با فشردن دست دوستم به خودم قوت و انرژی می‌دادم. همین‌که نوبت تلفن همراه من رسید، کدش را باز کردم اما واقعا ترسیده بودم. خوشبختانه عکس‌ها و ویدئوها را از تلفن همراهم چند روز قبل به‌خاطر تلاشی خانه به خانه طالبان پاک کرده بودم و تنها چیزی که دستگیرشان شده بود گروپ واتس‌اپ زنان معترض بود و به‌خاطرش بد و بیراه زیادی حواله‌ام در حضور جمع کرد. صحنه وصف‌نشدنی و دلخراشی بود، مردها را اعم از پیر و جوان هرکدام را ۲۰ شلاق زدند که هر شلاقش چنان ماهرانه بر بدن مردان حواله می‌شد که انگار نفسشان را از کار می‌انداختند و رسید نوبت ما (زنان و دختران) ما را در یک اتاق جداگانه انتقال داد، برق را خاموش کرد، با دوش‌شان ما را مجبور به ثبت یک اعتراف دروغین کردند که گویا اینجا رستوران نیست، بلکه مکان نامناسب است، مردان و زنان باهم بودند و... خلاصه از ساعت یک تا ساعت هفت زجرکش‌مان کرد تا اینکه با عذر و التماس خودم را از شرشان خلاص کردم و یادم نیست که چگونه خودم را به خانه رسانده بودم». به گفته خانم مهدوی «بعد از آن روز از نمرهای مختلف به تلفن مادر و خواهرام که همان روز از پیش‌ام گرفته بود زنگ می‌زند و تهدید می‌کنند». او می‌گوید آن روز را نمی‌تواند در کلمه وصف کند: «واقعا خشونت را به معنی واقعی

خبرخوانه

شکستی دیگر برای خانه سینما

کیسو فغفوری: انتشار بیانیه خانه سینما در پاسخ به امضاها و بیانیه بیش از ۳۵۰ نفر از زنان سینماگر و فعال هنری درباره خشونت و آزار جنسی، بسیار مایوس‌کننده بود و واکنش منفی بسیاری را برانگیخت. جامعه اصناف سینمای ایران (خانه سینما) با انتشار بیانیه هرچند هرگونه خشونت احتمالی به‌ویژه خشونت جنسی در شیوه‌های گوناگون آن در فرایند فعالیت‌های هنری – فرهنگی را محکوم کرد؛ اما علاقه‌مندی به تصویب و تشکیل کمیته‌ای خاص این موضوع نشان نداد و نسبت به آن بی‌تفاوت گذشت. در این بیانیه آمده است که «خانه سینما به‌عنوان جامعه اصناف سینمای ایران هرگونه خشونت احتمالی به‌ویژه خشونت جنسی در شیوه‌های گوناگون آن در فرایند فعالیت‌های هنری – فرهنگی را محکوم می‌کند و شورای صیانت به استاد وظایف و اختیارات خود مندرج در اساسنامه خانه سینما، مسئولیت رسیدگی به هرگونه رفتاری مغایر با شئون فرهنگی و اخلاق حرفه‌ای اهالی سینما را برعهده دارد.

خانه سینما رسیدگی و پیگیری درخصوص احقاق حقوق همه افراد فعال در صنعت فیلم ایران را که مورد هرگونه خشونت رفتاری قرار گیرند، از وظایف ذاتی خانه سینما می‌داند و در انجام آن از هیچ‌گونه اقدامی پرهیز نخواهد کرد. بدیهی است رسیدگی به این موضوعات با رعایت مطلق محرمانگی صورت خواهد گرفت». در بخش دیگری از این بیانیه ضمن برخی توصیه‌ها و حرف‌های کلی و متداولی که در این‌گونه مواقع مورد استفاده قرار می‌گیرد، مسئولیت را برعهده شورای صیانت خانه سینما قرار داده و در بخشی از این بیانیه آمده است: «۱- شورای صیانت خانه سینما (متشکل از رئیس هیئت‌مدیره، رئیس شورای عالی دآوری، سه نفر از شخصیت‌های معتمد و صاحب‌نام سینمای ایران به انتخاب مجمع عمومی خانه سینما، نماینده وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و یک نفر عضو حقوق‌دان) آماجگی دارد با رعایت اصول اخلاقی و قید محرمانگی به همه گزارش‌ها و شکوائیه‌های مطروحه رسیدگی کند و مشورت‌های حقوقی لازم را نیز به مراجعه‌کنندگان ارائه و در صورت لزوم، ارجاع موضوع به محاکم قضائی را نیز پیگیری کند.

۲- شورای صیانت خانه سینما با هماهنگی و همراهی سازمان سینمایی کشور، اجرای احکام صادره را پیگیری می‌کند.

۳- هیئت‌مدیره و شورای صیانت خانه سینما مجدداً بر حمایت و دفاع از حقوق بانوان شاغل در صنعت فیلم ایران به نحو مصرانه و مسئولانه اقدام خواهد کرد».

خانه سینما درعین‌حال مسئولیت امنیت در پشت صحنه فیلم‌ها را برعهده تهیه‌کنندگان و کارگردانان گذاشته و خواهان «دقت و توجه لازم در این خصوص» شده است.

این در حالی است که زنان سینمای ایران در بیانیه خود با اشاره به «سیستماتیک‌بودن خشونت‌ها در سینما»، کار در فضایی امن و به دور از قلدری، خشونت و باج‌گیری جنسی را حق خود دانسته و به همین منظور تقاضای تشکیل کمیته‌ای مستقل در خانه سینما متشکل از اعضای یا سلسله مراتب قدرت متفاوت (اکثریت مطلق اعضا از زنان) که درمورد مسئله خشونت جنسی و جنسیتی آموزش دیده باشند و با میزان مسئولیت افراد متناسب با قدرت و عملیات آنها در هر کارگروهی آشنا باشند را داشته‌اند. همچنین زنان سینماگر درخواست کرده‌اند «کار این کمیته باید بررسی جرائمی در حوزه خشونت جنسی و جنسیتی باشد و برای این خشونت‌ها جریمه‌های نقدی و تعلیق از هرگونه فعالیت هنری در مدت‌زمان تعیین‌شده را در نظر بگیریم».

به نظر می‌رسد این بی‌تفاوتی هیئت‌مدیره خانه سینما در برابر خواسته زنان و معطوف‌کردن آن به ابزاری که پیش‌تر ناکارآمدی آن امتحان شده است، در کنار شائبه محافظه‌کاری می‌تواند نشانه حمایت از فضای مردانه و ساختارهای غلط حاکم بر فضا نیز باشد.

مسابقه شترسواری استانی در روستای گروگ شهرستان جاسک برگزار شد. / عکس: رهبر امدادی، مهر

تا ته استخوانم حس کردم اما همین‌که مرا با خود نبردند خداوند را سپاس‌گزارم».

این در حالی است که طالبان چندی پیش زنان مبارز را که از یک خانه امن گرفتار و با خود برده بودند همچنان از آنها اعتراف اجباری گرفته بودند که گویا هدفشان از تجمعات اعتراضی کیس‌سازی بودند و همین‌گونه چندین مورد دگر که به‌صورت رسمی گزارش نشده از افراد مورد نظر تحت شکنجه و فشار اعترافات اجباری می‌گیرند. حکیمه از روز سقوط کابل همچنان قصه‌های تلخی دارد. او می‌گوید «سر صنف زبان بودم که همه‌مه واردشدن طالبان افتاد. از صنف درسی رخصت شدیم و همه هرطرف سراسیمه می‌دویدند گویا راه خانه‌های‌شان را گم کردند. احساس خیلی بدی داشتم احساس ترس و ناامیدی».

او می‌افزاید که او و هم‌سنانش قصه‌های تلخ و خاطرات بد و زنده از طالبان دارند، خاطراتی که مملو از انفجار، انتحار، سربریدن‌ها و کشتن انسان‌های بی‌گناه است.

کارگری

آمازون علیه اتحادیه

بی‌بی‌سی: گروهی از کارگران شرکت آمازون این غول فناوری را وادار کردند که اولین اتحادیه کارگری خود را در آمریکا به رسمیت بشناسد. ۵۹ درصد از کارگران انبار این شرکت در نیویورک به پیوستن به این اتحادیه رای دادند.

این گروه از کارگران به رهبری کریس اسمالز، یکی از کارکنان سابق آمازون فعالیت می‌کند. آقای اسمالز در پی اعتراض به اقدامات ایمنی در آمازون در جریان همه‌گیری کرونا از کار برکنار شد. پیروزی آقای اسمالز شکستی بزرگ برای آمازون بعد از سرسختی که با سرسختی در برابر تشکیل اتحادیه مقاومت کرده است. در آلاباما که آمازون با یک تلاش مجزا برای تأسیس اتحادیه روبه‌روست، این شرکت توانسته نتیجه رای‌گیری کارگران را به جالش بکشد. این دو رای‌گیری در کنار هم نقطه عطف و پیروزی مهمی برای کارگرانی هستند که مدت‌هاست از رویه کار در این شرکت شکایت می‌کنند. آقای اسمالز بعد از رای‌گیری گفت: «کارزار خود را با دو میز و دو صندلی و یک چادر آغاز کرده و برای ادامه آن به کمک‌های مردمی وابسته بودیم، ما هر کار که توانستیم کردیم تا با کارگران ارتباط برقرار کنیم».

شرکت آمازون در بیانیه‌ای گفته از شکست در نیویورک سرخورده است و در حال بررسی گام‌های بعدی خود است. این شرکت درعین‌حال ناظران را به تأثیرگذاری بر رای‌گیری متهم کرده است: «ما معتقدیم که ارتباط مستقیم با شرکت بهترین گزینه برای کارکنان ماست. ما در حال بررسی گزینه‌های خود از جمله اعتراض براساس اعمال نفوذ غیرضروری از سوی هیئت ملی روابط کارگری هستیم». شرکت آمازون بعد از اعتراض کریس اسمالز به تدابیر ایمنی این شرکت در جریان همه‌گیری او را اخراج کرد. ریکا گیوان، پروفیسور مطالعات کارگری در دانشگاه روتگز هشدار داد که آقای اسمالز در مذاکره درباره قرارداد کاری اعضای خود مبارزه سختی را در پیش خواهد داشت: «آمازون تمام توانش را برای بی‌اثرکردن این پیروزی و ایجاد تفرقه در میان کارگران به کار خواهد گرفت تا از قدرت محرکه این پیروزی بکاهد».